

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr. 7(48) juuli 1998

Uut seadusandluses

❖ 26. juunil võttis Riigikogu vastu **Riikliku pensionikindlustuse seaduse**. Uus seadus jõustub alates 1. jaanuarist 2000. Kuid juba järgmise aasta 1. jaanuarist hakatakse arvestama pensionikindlustustaaži. Selle arvestamise aluseks on andmed pensionikindlustatu enda või tema eest tööandja poolt makstud sotsiaalmaksu andmed. Õigus pensionikindlustuse ühele aastale on sellel, kelle eest on makstud sotsiaalmaksu vähemalt kuupalga alammäära aastasummalt. Kui on tasutud vähem, arvestatakse ka pensionikindlustustaaži kuudes proportsionaalselt tasutud sotsiaalmaksule. Juba järgmisel aastal avatakse ka riiklik pensioniregister, kus peetakse arvestust sotsiaalmaksu ja pensioniõigusliku staaži kohta, mida hakatakse arvestama alates 1. jaanuarist 1999.

❖ 17. juunil vastuvõetud **Söödaseadus** reguleerib loomasöötade ja söödalisandite turustamisotstarbelist tootmist, et tagada söötade ohutust loomade ja inimeste tervisele.

❖ detsembril jõustub **Tehnilise järelevalve seadus**, milles on sätestatud riikliku tehnilise järelevalve kord suurema ohtlikkusega tehnoloogilistes protsessides ja suurema ohtlikkusega seadmete käsitlemisel, nagu näiteks maapõuetööd, puuraukude puurimine, teravilja esmatöötlemine jne. Järelevalvet teostavaks asutuseks on Tehnilise Järelevalve Inspektsioon. Kehtestati ka juriidiliste isikute haldusvastutus tehnilise järelevalve seaduse rikkumise eest. Trahvid ulatuvad kuni 200000 kroonini.

❖ Vabariigi Valitsus kehtestas ehitiste teenindamiseks vajaliku maa määramise korra. Ehitise teenindamiseks vajalik maa määratakse kooskõlas maakorralduse nõuetega. See on ehitisealune ning ehitist ümbritsev vähim tarvilik ja piisav kogus maad, mis tagab ehitise sihtotstarbelise kasutamise, hooldamise, ohutu eksploateerimise ning füüsilise säilimise. Tootmiseks vajalikku maad ei määrata ehitise teenindamiseks vajaliku maa hulka. Kui maatükki saab arvata mitme ehitise teenindamiseks vajaliku maa hulka, jagatakse maatükk arvestades nii pindala kui

väärtust võrdselt arvestades maakorralduslikke ja muid nõudeid. Teenindamiseks vajaliku maa määramisel ei arvestata maaüksuste võõrandamisaegseid piire. Kui see ei kahjusta maa tagastamise õigustatud subjekti huve, arvestatakse maa määramisel ka seaduslikus korras koostatud ehitusprojekte, mis põhjendavad juurdeehituse või ehitisega seotud teise hoone ehitamise vajadust.

❖ 30. juunil kinnitas Valitsus ka uue metsamaterjalidega sooritatavate tehingute eeskirja. Eeskirja kohaselt peab metsamaterjali vastuvõtja kontrollima, kas üleandjal on õigust sellele materjalile. Koostatakse üleandmise akt, milles märgitakse täpsed andmed üleandja ja vastuvõtja kohta, andmed materjali päritolu ja raieloa kohta, kogused, veokite numbrid, metsaameti või metskonna antud veoselehe numbrid jne. Metsamaterjali vastuvõtja kohustus on saata igas kvartalis metsamaterjali üleandja elukoha järgsele maksuametile teatis tehtud tehingu kohta.

❖ **Energiaseadust** on täiendatud elektri, gaasi- ja kaugküttevõrkude kaitsevööndite ja nende osas kehtivate kitsenduste määramisega. Kaitsevööndite mõõtmed kehtestatakse Valitsuse määrusega tulenevalt nende võimsusest, ohutasemest, pingest, survest jne. Elektrivõrgu ja kaugküttevõrgu kaitsevööndis ei tohi ilma loata ehitada, ladustada, istutada puid, lammutada, teha maapärändus- ja muid kaevetöid jne. Elektrivõrgu õhuliinide kaitsevööndis on keelatud sõita masinate või mehhanismidega, mis koos veosega või ilma on üle 4,5 m kõrged, üle 1000-voldise pingega elektrivõrgu õhuliini kaitsevööndisse ei või rajada karjaaedu ja traattarasid. Kitsenduste rikkumise eest on ette nähtud rahatrahvid kuni 100 päevapalga ulatuses.

❖ **Elamuseaduse** muudatuse kohaselt on kõigil eluruumide omanikel kohustus esitada andmed oma eluruumi hooneregistrisse kandmiseks. Täpsustatud on ka eluruumide üürimise ja üüri suuruse määramise korda.

Elteade kohanimede määramise kohta

Määrata Kriimani külas Marta Kilgi omandusse kuuluvate hoonete aadressi- ja maa erastamisel moodustatava katastriüksuse ametlikuks nimeks **Tammiku**.

Määrata Palukülas Ilmar Tekkeli omandusse kuuluva Mello-Pika katastriüksuse neljaks jagamisel tekkivate kolme uue katastriüksuse ametlikeks nimedeks **Kvoodimaa, Kvoodimatsi ja Juku**.

Määrata Kitsekülas Tõnu Ojamaa omandusse kuuluvate hoonete aadressi- ja maa erastamisel moodustatava katastriüksuse ametlikuks nimeks **Sabali**.

Kes juulikuus on sündinud...

1			
2	Kusta Adamson Ellen-Maie Tikk Auleid Raig	1923 1934 1935	Uniküla Igevere Koke
3	Hilda Silakova	1927	Roiu
4			
5			
6	Uno Värno	1928	Lange
7	Mai Trull	1930	Roiu
8	Karl Nikopensius Uno Simm	1918 1928	Aadami Kurepalu
9	Reino Talbonen Helju Paulson	1925 1934	Ignase Aardla
10	Voldemar Kupri	1920	Roiu
11			
12	Viivi Rebane	1937	Kitseküla
13	Helgi Tralla	1936	Kurepalu
14			
15			
16	Johannes Tsakko	1931	Roiu

17	Olev Häide Maie Kajalaid	1923 1935	Mõra Igevere
18			
19	Vladimir Pannik	1934	Roiu
20	Hilja Stümper	1926	Igevere
21			
22			
23	Amanda Käsper	1916	Kriimani
24	Linda Mällo	1929	Paluküla
25			
26	Ülo Reeben Aime Saag	1925 1935	Igevere Lange
27	Lydia Viilup David Kuruk	1928 1933	Päkste Aadami
28	Valentina Gerassimova Maimu Parts Jaak Naulin	1928 1932 1937	Roiu Roiu Aardlapalu
29	Endel Mällo	1925	Paluküla
30	Hilda Liiv	1918	Päkste
31			

Palju õnne ja tugevat tervist !

Elukoha registreerimine

Saabusid valda

Merike Nukk	Aadami	Väike-Rõuge	Kõlleste vallast
Artur Kaljo	Roiu	Männi 3-29	Tartust
Kalle Jurs	Kriimani	Mõisamaja 3	Nõo vallast
Valentina Golitsõna	Haaslava	Ülesoo 12	Petserist
Sergei Golitsõn	Haaslava	Ülesoo 12	Petserist
Juta-Marie Lemberg	Ignase	Kiige	Helme vallast
Harry Lemberg	Ignase	Kiige	Helme vallast
Sirli Lorvi	Haaslava	Anikva	Ülenurme vallast

Lahkusid vallast

Andeia Kaseorg	Roiu	Männi 3-12	Tartu linna
Kalver Kaseorg	Roiu	Männi 3-12	Tartu linna
Danver Kaseorg	Roiu	Männi 3-12	Tartu linna
Irina Derjabina	Roiu	Kesktänav 5-2	Valgjärve valda
Kristi Sell	Tõdraste	Ute	Tallinna

KODUKANDI LOOD XX

lehekülgi Haaslava valla ajaloost

Mida meist on kirjutatud välismaal

(Materjali kogunud Taivo Kirm)

Alates 1949. aastast tänaseni New Yorgis ilmuv eestikeelne nädalaleht "Vaba Eesti Sõna" kirjutab tihti eestlaste tähtpäevadest. 1970-ndate aastate alguses ilmus lehes 3-aastase vahega kaks teadet Haaslava vallas sündinud õdede Ella ja Salme juubelistest koos lühikesest kirjeldusega nende eluteest.

Vaba Eesti Sõna 04.03.1971

New Yorgis tähistas 3. märtsil 1971. a. oma 80. sünnipäeva Tartumaalt Haaslavalt pärit Ella Savik. Juubilar sündis Klaase talus peremehe tütreks. Hariduse omandas ta kohalikes algkoolides ja Tartu Kaubanduskoolis. Siirdunud seejärel Peterburgi töötas ta seal rea aastaid perekondades lastekasvatajana ja koduõpetajana kuni Vene revolutsiooni korralageduse eest siirdus tagasi kodumaale. Seal asus ta majandama isatalu kuni müüs oma pärandiosa õele ja õemehele ning siirdus ise Tartusse, kuhu ostis maja. Tartus jätkas ta tegevust Naiskodukaitses ja alustas tööd ka Tartu Naisseltsis, mis oli õieti järjeks Haaslaval alustatud seltskondlikule tegevusele "Priiuse" näiteringis ja mitmetes ühiskondlikes organisatsioonides. Näiteringis avaldas ta nii suurt annet, et mängis kaasa "Vanemuise" külaletendusel Kurepalus, asendades haigestunud näitlejat. Soovitused siirduda kutseliseks näitlejaks jäid aga juubilar poolt tähelepanuta.

Asunud koos õe ja õemehe B. Kolki perekonnaga 1944. aasta sügisel põgenikuteele saabus ta üle Saksamaa Ameerika Ühendriikidesse ja jäi elama New Yorgi lähistele. Siin ta töötas ja hiljem siirdus puhkepalgale, jätkates sealjuures energilist tegevust seltskondlikes organisatsioonides. New Yorgi Eesti Evangeeliumi Lutheri usu Lexington Avenue koguduses, Ülemaailmse Eestlaste Ühingu Naisklubis ja Eesti Abistamiskomitees, seda eriti sotsiaaltöö ja abistamistegevuse alal kuni tänaseni.

Vaba Eesti Sõna 11.04.1974

Arvuka austajate ja sõprade osavõtul tähistas Hackensackis New Yorgis 30. märtsil oma ümmargust juubelisünnipäeva naistegelane Eesti Vabadussõja abistamisorganisatsioonide päevilt, Tartu Naisseltsi, eesti Kristlike Naiste Ühingu ja Ülemaailmse Eesti Ühingu naisklubi liige Salme Kolk, kes peale eeltoodu on ka ilusaima ja arvukaima eesti mustrikindakollektsiooni autor ja omanik New Yorgis.

Salme Kolk pärineb Tartu lähedalt Haaslava vallast, kus ta sündis aktiivse taluperemehe Jaan Saviku ja tema naise Liisu viienda lapsena. Juubilar õppis Tartus Saksa Salomoni algkoolis, Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumis ja Võimlemisõpetajate Seminaris Peterburis. Ilumeelset ja andekat tütarlast aga tõmbas loodus ja ta läks Soome aian-

dust õppima. 1921. a. abiellus Salme Savik Tartu Politseikomissari jurist B. Kolkiga, millisest abielust sündis tütar Kalli.

Vaikselt näppudega tegutsevat ja suure ilumeellega naist on alati huvitanud kodukultuur, mille tulemusena tema oma kodu Ameerikas kujunes peagi üheks eeskujulikumaks maalide, eesti käsitöö ja lilledega kujundatud eestlase koduks New Yorgis.

Ameerika Ühendriikides on juubilar osalenud Eesti Naisseltsi, Ülemaailmse Eesti Ühingu naisseltsi ja naisklubi ajakirja "Triinu" tegevuses.

Pärast tervitust lugus juubilar lapselaps Tiina Kobin-Davis vanaemale ette omaloodud värsspühenduse. Lõppsõnas tänas juubilar kõiki pidulisi ja ütles, et tema pika ea saladus on eelkõige kannatlikkus.

1982. aastal ilmus Stockholmis Välis-Eesti Kirjastuse väljaandel August Nieländeri mälestusraamat "Taktikepi ja relvaga". Autor sündis 1. septembril 1887 Vana-Kuuste mõisas ja suri 30. jaanuaril 1986 Baltimore'is elades seega ligi 100-aastaseks. Oma pika elu jooksul lõpetas ta Peterburi konservatooriumi dirigendina, oli Eesti Vabadussõjas soomusautode kolonni ülemaks ja asutas koos Adalbert Wirkhausiga Tartus esimese Eesti muusikakooli — hiljem Tartu Kõrgem Muusikakool. Ameerikasse põgenenuna oli ta tegev sealsetes eesti organisatsioonides.

Kuna August Nieländer oma mälestusraamatus kirjeldab mitu korda praeguses Haaslava vallas asuvaid kohti ja nimetab paljudele meile tuttavaid nimesid, olgu siinkohal toodud lühike väljavõte mälestustest.

Vana-Kuuste mõis oli juba siis [eelmisel sajandil] maa-alalt küllaltki suur võrreldes tookordse keskmise mõisa maaga. Põllud ja metsad laiusid Tartu-Võru maantee ääres, Tartu linnast umbes 17 km kaugusel. Pärast Eesti Vabariigi sündi võõrandati suur osa nendest aladest ning mõisa nime all eksisteeris vaid endise suurmaa südamik. Enne seda kuulus aga Vana-Kuuste mõisale veel kuus nn. karjamõisat, nendest suured — Kõrkküla, Lange, Küti ja Rebase ning väikesed — Ignatsi ja Tõõraste. Mõisa omanikuks oli siis veel von Sievers. Viimase mõisavalitseja Glaeseri jutu põhjal pärinesid von Sieversi esivanemad Hollandist. Kui Vene tsaar Peeter Suur esimese seal ehitatud laevaga Venemaale siirdus, oli tema laevaarstiks olnud von Sievers — nimetatud mõisaomanike sugupõlve esindaja. Saladuskatte alla on jäänud mõisa nime päritolu. Jääb üle oletada, et siin olulist osa mängis põliskusemetsa rohkus.

Viimaste von Sieversitena tunti kohapeal kahte venda — üks mõisaomanik ja teine ratsaväe polkovnik. Mõisaomanik oli nii oma teenijaskonna kui ka valla-rahva keskel lugupeetud isik. Rahvasuust võis kuulda nii mõndagi huvitavat lugu, mis jättis mõisnikust hea mulje. Üks jutt, mis teda hästi iseloomustas, meeldis eriti lastele, kuna selles räägiti karjapoisist, kes magama oli jäänud ja talu sead mõisa kartulimaale oli lasknud minna. Sead olid muidugi aetud mõisasse ning karjapoisil tuli minna mõisahärra jutule. Poiss, kes teenitud karistust kartis, palunud siis nagu vähegi osanud, et "Härra, ole hää poiss ja anna mu sead mulle kätte!" ja poisi sõnad teinud von Sieversile nõnda palju nalja, et ta hirmunud lapsele sead kohe välja anda lasknud.

Von Sievers ostis Vastse-Kuuste mõisnikult von Gossardilt laialdase metsaala ja omanud umbes 15 km² metsa varustades küttepudega nii oma valla rahvast ja naabervaldu kui isegi Tartu linna, kuhu suur osa küttematerjali toodi suviti lotjadega mööda Emajõe Kastre-Peravalla metsadest.

Sellise suure maa-ala harimine osutus mõisale üksinda siiski raskeks ja von Sievers otsustas osa mõisamaadest jõukamatele talupoegadele rendilepingu põhjal välja anda. Rendile läksid mõisa südamest kaugemal asuvad maad, nagu Kõrkküla, Iganatsi ja Lange karjamõisad, kuna von Sieversi enda majapidamisse jäeti Tõõraste, Küti ja Rebase maa-alad, mille piirid ühtisid keskmõisa omadega, põllumaa aga veelgi parem oli kui mõisasüdames.

Nagu juba nimetatud, oli teine von Sievers ratsaväe polkovnik, milline asjaolu ka teatud mõju jättis kohalikule rahvale, sest mõisaomanikust peeti lugu ja vennad võrsusid ju samast sugupuuksast. Sellest lähtudes määratigi vist polkovnik Leo von Sievers 1905.a. talupoegade rahutuse ajal Tartumaal tegutseva karistussalga ülemaks. Kui siis saabus Vana-Kuuste valla talupoegadele karistuse määramise järjekord, tähendas mõisaomanik von Sievers, et tema valla kodanikud on kõik korralikud inimesed ning keeldus karistussalkade vastuvõtust. Ülemusest venna tõttu osutuski keeldumine võimalikuks ning kohtupidamine Vana-Kuuste vallas jäi ära.

Koos ajavaimuga muutusid inimeste tõekspidamised. Muutusi tuli igal rindel ja seda siis loomulikult ka põllumajandusse. Kuna Viljandimaa talupojad vabastati pärisorjusest varem kui Tartumaa omad, oli nendel rohkem majanduslikku jõudu talukohtade ostuks, rendile võtmiseks ja lastele hariduse andmiseks. Sealtpoolt tuli siis Vana-Kuuste valdagi rendikoha omanikke, kes hiljem talud päriseks osta suutsid.

Mu ema ja teiste vanemate inimeste jutu kohaselt saabus Viljandimaalt meie ümbrusse esimesena Saare-nimeline talupoeg, jalas pastlad ja käes valgesse rätipampu toidupooline. Mees rentinud Kõrkküla maad ning asunud neid harima. Kuidas nad seal Viljandimaal olid põllumaad harinud, seda püüdsid hiljem mitmedki mõistatada, sest juba mõne aasta pärast oli

Kõrkküla Saar niikaugele jõudnud, et sõitis läbi valla oma troskaga. Sellel oli isegi kutsar pukis ja kutsaril läikivad pleknööbid kuue ees. Selline üleöö sündinud jõukus üllatanud isegi von Sieversit. Agar põllupidaja ostnud hiljem renditud karjamõisa pärisomandiks.

Lange karjamõisa rentnikuks tuli keegi saksa-soost isik, keda rahvasuu ristas Lange mõisa Stefaniks. Ignatsile kindlat rentnikku ei kujunenud. Põllumaad olid seal teistest viletsamad ning vanadele kohapidajatele järgnesid varsti jälle uued. Samal ajal oli juba talude pärisomandiks ostmine jõudsasti arenemas, kusjuures ostjaiks olid suurelt osalt eesti talupojad.

Taludemüügi ajastul oli Kõrkküla kandis müügil üks võrdlemisi suur talu nimega Külma. Mu ema teadis rääkida, et tema isa olnud siis veel Mõrasoos väheldase Puusepa talu rentnik. Von Sievers kutsunud siis ükskord ta isa mõisa ja öelnud talle: "Kuule, Jüri, sul on suur pere ja kõik on kõvad töötajad, osta õige see Külma talu ära." Mu vanaisal olnud küll juba 100 rubla taluostuks kogutud, kuid ta lõõnud kahtlema ning juhus jäi kasutamata. Siis tulnud üks Riivese-nimeline isik, kes ostnud selle talu enesele. Hiljem oli üks Riivese poegadest, Rudolf, Vabadussõjas J. Kuperjanovi adjutantiks. Tema oli üks neist, keda punased hiljem teadmatusse küüditasid.

Paljud valla talunikud olid oma kohad juba Eesti Vabariigi algul elujõulisteks suurtaludeks arendanud. Nendest tuntumaid oli Villemi talu, mille omanik oli Ottas, kelle hüüdnimeks sai Pilg-Jüri. Ta ostis hiljem veel lisaks esimesele Kalliperu talu, omandades seega juba 300 vakamaad põldu, peale selle metsad ja heinamaad. Tema poja Jüriga käisime koos Aleksandri gümnaasiumis. Poiss oli jõudnud haridusteel kuenda klassini, kui ta isa suri ja ta päritud talukohta juhtima hakkas. Villemist kujunes esindustalu, kus aretati parimat viljaseemet ja kasvatati angleri tõugu sugukarja. Nimetatud mustertalu näidati ka Rootsist külla saabunud kroonprintsile, samuti käis seda külastamas Soome haridusminister ja teisi põllumajandusest huvitatuid.

Naabertalu Koorti omanik E. Ots oli samuti tubli põllumees. Tema tööviise imetleti ja tagajärgi vaadeldi eeskujuna saamiseks. Samas asusid ka Kangatsi ja Rätsepa talud, mille omanik Jaan Koort kuulus ka põllumeeste esirinda. Kõik need tublid põllumehed võrsusid samast suguvõsast. Jüri Ottas tegutses isegi Riigikogu liikmena põllumeeste rühmas. Kõik need kolm talu andsid oma ohvrid koos isamaa vabaduse kaotusega. Jüri Ottas, Jaan Koort ja Otsa noorem poeg Herman küüditati kommunistide vägivaldiga päevil ning arvatavasti on kõik mõrvatud, sest keegi pole hiljem nendest midagi kuulnud.

Tartu-Võru maanteelt pöördub üks teeharu Vana-Kuuste mõisa kohalt Lootvina mõisa suunas. Kilomeetripikkune osa sellest teest läbib Küti karjamõisat, millest sain hiljem planeeritud krundi nr 98. Selle karjamõisa külje all asub Küti järv ja teiselpool

järve Sipe küla. Siin asus Sipe algkool, samuti olid siin teised elanikkonnale tähtsad keskused — vallamaja, seltsimaja ja varasematel aegadel magasiait, kust oli võimalik viljaseemet laenutada.

Naabruskonnast Sula talust võrsusid vennad Oskar ja Paul Lekk. Hiljem olid nad ühed vanema põlve Eesti ohvitserid. Oskar teenis Ossovetsi kindluses. Mõlemad langesid Esimeses maailmasõjas. Talu peremeheks jäi vanim poeg Ott, kes naabrite tähelepanu pälvis omapärase kosjalooaga. Viiekümneaastaselt oli ta ikka veel poissmees, kuigi talu perenaist vajas.

Seal teenis siis parajasti kaks vallalist naishinge, kes peremehele nähtavasti võrdselt meeldisid. Ühel päeval ütles vanapoiss, et ta hakkab abielluma. Kutsunud siis mõlemad tüdrukud enda juurde ja teatanud: "Rakendan nüüd hobuse vankri ette, aga teie minge ennast riidesse panema. Kumb enne valmis saab, sellega sõidan kirikusse õpetaja juurde". Ja nii ta sõitiski väledama tüdrukuga, kellest nii sai talu perenaine. Aga talus oli veel Augusti-nimeline perepoeg, kes sõjast osa võttis. Tema sai ka krundi Küti karjamõisast ning oli hiljem mu naabertalu peremees.

Vene sõjaväes teenis veel ohvitserina Tapu talu perepoeg Gustav Maser, kelle edaspidine elukäik on aga mulle teadmata, kuna hiljem kodunt eemale jäin. Sel ajal püüdsid mitmed sõjaväekarjääriga elus edasi jõuda, sest tsiviilalal kõrgemale pääseda takistas paljudel poolelijäänud kooliharidus.

Ema nooruspäevil oli Sipe algkooli juhatajaks koolmeister Pähn, kellel oli kolm last — kaks poega ja tütar. Vanemale pojale, Johannesele, oli ta suutnud isegi linnakooli hariduse võimaldada. Tsaariajal oli see poiss rahukogu juures kirjutajaks ning hiljem, Eesti Vabariigi päevil, tunti teda Tartus põlise rahukohtunikuna, kuigi teda siis pealekasvanud haritlaste polt sagedi "ersatskohtunikuks" nimetati. Pähna järgmine poeg Reinhold pidas Vana-Kuustes Kolga talu, tütar aga abiellus algkooliõpetaja Rootsiga. Nende poeg Olav Roots on muusikaajalukku läinud rahvusvaheliselt tuntud pianisti ja orkestrijuhina.

Samast ümbruskonnast on pärit ka Eesti Vabandussõja sangar Julius Kuperjanov ja tema abikaasa Alice. Samuti võiks siin nimetada O. Linnot, kes tegutses Tapal rahukohtunikuna. Tänu linnakooli haridusele, mida selleaegsed edumeelsed eestlased oma lastele

anda püüdsid, võrsus talurahva hulgast palju kultuuri-tegelasi.

Mälestusraamatu teises osas räägib autor ka 1940/1941 a Kuuste vallas tegutsenud punategelastest. Neist Eduard Eilsen oli aktiivselt tegutsenud ka Haaslaval. Punaste ajal oli ka autori naaber August Peterson olnud kogu ümbruskonna hirm ja valve. Sakslaste saabudes pugest ta peitu naabrite laudalakka, kus varjas ennast kaks nädalat. Mõni päev pärast vahistamist saatsid sakslased kõik vahi alla võetud Tartusse, kus nad mahalaskmisele mõisteti. Koos August Petersoniga hukati ka Eduard Eilsen, kes oli kärarikkalt hoobelnud, et tema oli isiklikult vastutav G. Ottase küüditamise eest.

Parandame vigu

Juunikuu numbris on artiklisse *Kodud kauniks* sattunud eksitavad vead:

Välja on jäänud äramärgitud majapidamiste hulgast Marta ja Jaan Annamaa Musta talu Koke külas, paljukorterialiste majade osas oli ära märgitud mitte Oja 7 vaid Oja 8 Roiul.

Vabandame.

ÕIGUSAKTID

ROIU RAAMATUKOGU PÕHIMÄÄRUS

I. ÜLDSÄTTED

1. Roiu Raamatukogu (edaspidi: asutus) on Haaslava valla kultuuriasutus — üldkasutatav universaalse koostisega rahvaraamatukogu, mis tegutseb rahvaraamatukogu seaduse ja käesoleva põhimääruse alusel. Roiu Raamatukogu on Sillaotsa Külaraamatukogu õigusjärglane.
2. Asutus põhineb Haaslava valla munitsipaalomandil ega ole iseseisev juriidiline isik.
3. Asutusel on oma nimega pitsat.
4. Asutuse kõrgemalseisvaks organiks on Haaslava Vallavalitsus (edaspidi: vallavalitsus)
5. Asutus asub Roiu alevikus.
6. Asutuse teeninduspiirkond on Haaslava vald.

II. ASUTUSE EESMÄRGID, ÜLESANDED JA ÕIGUSED

7. Asutuse eesmärkideks on rahuldada ja arendada elanike kultuuri, hariduse, teabe ja meelelahutuslikke vajadusi ning toetada õppimist ja teadmiste hankimist.
8. Oma eesmärkide täitmiseks asutus:
 - 8.1. teenindab Haaslava valla elanikke;
 - 8.2. komplekteerib, säilitab ja teeb kättesaadavaks kirjanduse ja muud üldkasutatavad infoallikad;
 - 8.3. teeb elanikele koostöös teiste raamatukogudega kättesaadavaks asutuses puuduva kirjanduse;
 - 8.4. arvestab ja töötleb asutusse saabunud kirjanduse ning korraldab vajalikud kataloogid;
 - 8.5. teeb teatme-bibliograafilist tööd;
 - 8.6. teeb asutuse töö analüüsi ja esitab vajalikke aruandeid;
 - 8.7. kogub ja säilitab oma teeninduspiirkonda puudutatvat kirjandust ja muud ainekust;
 - 8.8. korraldab raamatuvarade tutvustamiseks üritusi;
 - 8.9. avalikustab valla õigusakte.

III. ASUTUSE ÕIGUSED

9. Asutus võib kehtestada eeskirju, mis tagavad fondide säilivuse ja kasutamiseeskirjade täitmise.
10. Asutus võib osutada tasulisi eriteenuseid (näiteks kopeerimine), teenuste hinnad kinnitab vallavalitsus.
11. Asutusel on õigus komplekteerida oma fonde ostude ja annetustena juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt, kasutades selleks riigieelarve ja valla eelarve vahendeid, aga samuti ka annetusi ning enda teenitud vahendeid.

IV. ASUTUSE JUHTIMINE

10. Asutust juhib juhataja, kelle määrab ametisse ja vabastab ametist vallavalitsus vallavanema ettepanekul. Juhatajaga sõlmib, muudab ja lõpetab töölepingu vallavanem.
11. Juhataja vaba ametikoha täitmiseks korraldatakse konkurss, mille kuulutab välja ja läbiviimise korra kehtestab vallavalitsus.
12. Juhataja peab omama raamatukogualast eriharidust.
13. Juhataja ülesanded:
 - 13.1. korraldab asutuse tegevust;
 - 13.2. kujundab asutuse fondi;
 - 13.3. koostab asutuse eelarveprojekti;
 - 13.4. esindab asutust;
 - 13.5. tagab asutuse valduses oleva vara säilimise, korrashoiu ja sihtotstarbelise kasutamise;
 - 13.6. teeb ettepanekuid vallavalitsusele asutuse töö paremaks korraldamiseks ja taotleb selleks vajalikke vahendeid.

V. RAAMATUKOGU NÕUKOGU

14. Asutusel on kolmeliikmeline nõukogu, mis tegutseb ühiskondlikus korras ja mille koosseisu kinnitab vallavalitsus.
15. Nõukogu ülesanded on:
 - 15.1. asutuse eelarve läbivaatamine enne vallavolikogule esitamist;
 - 15.2. asutuse tööplaani ja- aruande läbivaatamine;
 - 15.3. asutusele mittevajaliku kirjanduse tasuta üleandmise või müümise ettepanekute läbivaatamine.

VI. ASUTUSE FINANTSEERIMINE

16. Asutust finantseeritakse:
 - 16.1. riigieelarvest;
 - 16.2. Haaslava valla eelarvest;
 - 16.3. enda teenitud vahenditest;
 - 16.4. annetustest.

VII. ASUTUSE REORGANISEERIMINE JA LIKVIDEERIMINE

17. Asutuse reorganiseerimine ja likvideerimine toimub vallavalitsuse ettepanekul volikogu otsusega vastavalt kehtivale seadusandlusele.

ROIU LASTEAIA PÕHIMÄÄRUS

I. ÜLDSÄTTED

1. Roiu Lasteaed (edaspidi: lasteaed) on Haaslava vallale kuuluv koolieast noorematele lastele hoitu ja alusharidust võimaldav haridusasutus, mis tegutseb koolieelse lasteasutuse seaduse ja käesoleva põhimääruse alusel. Roiu Lasteaed on Roiu Lastepäevakodu õigusjärglane.
- 1.1. Lasteaed põhineb Haaslava valla munitsipaalomandil ega ole iseseisev juriidiline isik.
- 1.2. Lasteaial on oma nimega pitsat.
- 1.3. Lasteaia kõrgemalseisvaks organiks on Haaslava Vallavalitsus (edaspidi: vallavalitsus)
- 1.4. Lasteaed asub Roiu alevikus ja teenindab Haaslava valla lapsi.
- 1.5. Lasteaia suhtluskeeleks on eesti keel.

II. LASTEAIA STRUKTUUR

2. Lasteaias on:
 - 2.1. üks liitühik, kus on 3 – 6 aastased lapsed;
 - 2.2. üks ettevalmistusühik alushariduse omandamiseks.
3. Rühmade struktuuri võib lasteaia juhataja muuta vastavalt vajadusele kooskõlastades selle eelnevalt vallavalitsusega.

III. ÕPPE- JA KASVATUSKORRALDUS

4. Lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks on õppekava, mis on koostatud Haridusministeeriumi poolt kinnitatud õppekava alusel ja kooskõlastatud vallavalitsusega.
- 4.1. Lasteaial on õigus koostada oma tegevus- ja päevakava, arvestades valla kultuurilist omapära ja rahvatraditsioone.
- 4.2. Lasteaia lahtiolekuaja kehtestab vallavalitsus lähtudes vanemate vajadustest.
- 4.3. Lasteaia kohta taotlemiseks esitab lapsevanem lasteaia juhatajale isikliku avalduse.
- 4.4. Lasteaeda võetakse vastu esmajärjekorras Haaslava valla lapsed, vabadele kohtadele võib võtta lapsi teistest valdadest või linnadest.

IV. LAPSED JA LAPSEVANEMAD

5. Lastel on õigus:
 - 5.1. saada õppekavas ettenähtu omandamiseks pedagoogidelt abi;
 - 5.2. kasutada tasuta lasteaia ruume.
6. Vanematel on õigus:
 - 6.1. tuua last lasteaeda ja viia sealt ära neile sobival ajal lasteaia päevakava järgides;
 - 6.2. nõuda vajalike tingimuste loomist laste mitmekülgseks arenguks ja kasvamiseks, aidates ise kaasa nende tingimuste loomisele;
 - 6.3. kasvatamist ja õpetamist puudutavate vaidluste lahendamiseks pöörduda juhataja või vallavalitsuse poole
7. Vanemad on kohustatud:
 - 7.1. vallavalitsuse poolt kehtestatud ulatuses ja korras tasuma igakuist lapsevanematasu ja toitlustuskulusid;
 - 7.2. informeerima rühma kasvatajat või juhatajat lapse puuduma jäämisest või lahkumisest;
 - 7.3. lapse haigestumise korral pöörduma arsti poole.
8. Lasteaed tagab laste tervise kaitse nende lasteasutuses viibimise ajal.

V. PERSONAL

9. Lasteaia personaliks on pedagoogid ja muud töötajad.
 - 9.1. Personali koosseisu ja palgad määrab lasteaia juhataja eelarvelise töötasu summa piires.
 - 9.2. Personaliga sõlmib, muudab ja lõpetab töölepingud juhataja.
 - 9.3. Lasteaia personali õigused, kohustused ja vastutus määratakse kindlaks töölepingute, ametijuhendite ja töösisekorraeeskirjadega.
 - 9.4. Lasteaia personalil on keelatud avalikustada lapselt saadud teavet lapse perekonna kohta
 - 9.5. Lasteaia personal on kohustatud andma teavet valla sotsiaalabi osakonnale, kui on selgunud, et lapse kodune kasvukeskkond on ebarahuldav või kui laps on kehalise, emotsionaalse või seksuaalse väärkohtlemise ohver.
- 9.6. Pedagoogid:
 - 9.6.1. loovad tingimused laste kasvatamiseks ja arenemiseks vastastikusel lugupidamisel ning üksteisemõistmisel põhinevas koostöös laste ja nende koduga;
 - 9.6.2. vastutavad lapse elu, tervise ja turvalisuse eest lapse lasteaias viibimise ajal;
 - 9.6.3. tagavad õppekava, tegevus- ja päevakava järgimise;
 - 9.6.4. valmistavad lapsi ette kooli astumiseks.
- 9.7. Muud töötajad:
 - 9.7.1. tagavad lasteaia majandusliku teenindamise, pedagoogide abistamise ja häireteta töö;
 - 9.7.2. tagavad laste tervisliku ja häireteta toitlustamise;
 - 9.7.3. tagavad lasteaia vara säilimise ning selle taastamise ja täiendamise.

VI. JUHTIMINE

10. Lasteaia juhataja:
 - 10.1. juhib lasteaia kasvatus-, õppe-, tervishoiu-, majandus- ja finantstegevust;
 - 10.2. tagab õppe- ja kasvatuskorralduse vastavuse Haridusministeeriumi poolt kinnitatud õppekavale;
 - 10.3. koostab lasteaia eelarve kava ja esitab selle vallavalitsusele;
 - 10.4. kontrollib laste toitlustamist, toidu kvaliteeti ja toidunormidest kinnipidamist.

11.1. Lasteaia juhataja määratakse ametisse viieks aastaks;

11.2. Lasteaia juhataja vaba ametikoha täitmiseks korraldatakse konkurss. Konkursi korra kehtestab vallavalitsus.

VII. LASTEAIA VARA, FINANTSEERIMINE, ARUANDLUS JA JÄRELEVALVE

12.1. Lasteaia vara kuulub Haaslava valla munitsipaalomandisse;

12.2. Lasteaia vara moodustavad talle omaniku poolt sihtotstarbeliseks valdamiseks ja kasutamiseks antud maa, hooned, rajatised, seadmed, inventar ja muu vara;

12.3. Vara valdamine, kasutamine ja käsutamine toimub vastavalt vallavolikogu poolt kehtestatud korrale;

12.4. Lasteaia eelarve tuludeks on laekumised valla eelarvest, fondidelt, lastevanematelt ning juriidiliste ja füüsiliste isikute sihtannetustest.

12.5. Lasteaia dokumentatsiooni peetakse Haridusministeeriumi kehtestatud korras.

12.6. Lasteaed esitab oma tegevuse kohta statistilised aruanded Rahandusministeeriumi kehtestatud korras ja tähtaegadel.

12.7. Lasteaia põhimääruse kinnitab Haaslava Vallavolikogu.

VIII. LASTEAIA TEGEVUSE LÕPETAMINE

13.1. Lasteaia reorganiseerimise või lõpetamise õigus on Haaslava Vallavolikogul vallavalitsuse ettepanekul.

13.2. Lasteaia reorganiseerimisest või tegevuse lõpetamisest teatab vallavalitsus vanematele ja lasteasutuse töötajatele neli kuud enne reorganiseerimise või tegevuse lõpetamise tähtaega.

Väljavõtteid vallavalitsuse korraldustest

15.06.1998 nr 589

Finantseerida 1000 krooni ulatuses Eelarve Juht täiendõpet autojuhi D-kategooria kursustel, Andres Otti täiendõpet arvutikasutuse ja Esta Otti täiendõpet raamatupidamise kursustel.

22.06.1998 nr 591

Kinnitada õigusvastaselt võõrandatud Pruuli 39 talu 46,4 ha maa võõrandamisaegseks maksumuseks 363835 krooni ning määrata kompensatsioon tagastamata jäänud maa eest 121278 krooni omandireformi õigustatud subjektidele Jaan Praks, kes elab Ülenurme vallas Eerikal ja Maire Hoop, kes elab Tartus, Sõpruse pst 1-49.

29.06.1998 nr 592

Nõustuda Kitsekülas endise Soovere 10 talu maal 2,51 ha maa ostueesõigusega erastamisega Valendine Vijar, Tauris Vijar ja Getlin Vijar kaasomandusse.

13.07.1998 nr 593

Tagastada Marta Kilgile Kriimani külas 11611 m² maad elamumaana Tammiku maatükkuse taastamiseks. Taastataval maatükis asuvad Marta Kilgi hooned.

13.07.1998 nr 594

Tagastada Priit Ojamaale maatulundusmaana Emmeline Joalaga sõlmitud nõudeõiguse loovutamise lepingu alusel 38,0 ha Sisaski maatükkuse taastamiseks Aardla külas. Taastataval maatükis asuvad Priit Ojamaa hooned.

13.07.1998 nr 596

Nõustuda Päkste külas endise Marguse 17 talu maal 4408 m² maa ostueesõigusega erastamisega elamumaaks Ilona Altmäele.

13.07.1998 nr 597

Nõustuda Unikülas endise Jutra 26 talu maal 8,60 ha maa ostueesõigusega erastamisega maatulundusmaaks Linda Arujõe.

13.07.1998 nr 598

Nõustuda Kitsekülas endise Sabali 11 talu maal 22531 m² maa ostueesõigusega erastamisega maatulundusmaaks Tõnu Ojamaale.

13.07.1998 nr 599

Nõustuda Kriimani külas endise Heiti A-4 talu maal 6,67 ha maa ostueesõigusega erastamisega maatulundusmaaks Taimi Tarale.

13.07.1998 nr 600

Nõustuda Roiu alevikus endise Roio talu maal 2060 m² maa ostueesõigusega erastamisega elamumaaks Voldemar Kuprile ja Katri Romanovale.

13.07.1998 nr 601

Nõustuda Haaslava külas endise Lõhmuse A-7 talu maal 789 m² maa ostueesõigusega erastamisega elamumaaks Ain Sakile.

13.07.1998 nr 602

Finantseerida Elin Helimetsa täiendõpet kosmeetikute kursustel 1000 krooni ulatuses.

13.07.1998 nr 604

Kinnitada ametlikeks kohanimedeks Aadami külas *Paradiisi* (Ingrid Lill); Aardlapalu külas *Lembitu* (August Jaakson) ja *Suve* (Georgi Stepanenko); Ignase külas *Pikamäe tee 2, 4, 6, 8, 10, 3, 5* ja *7* (endised nimed Villemi 1, 2, 3, 4, 5, 6, Villemi kauplus ja Villemi 8); Kriimani külas *Tammikumäe* (Helju Raag ja Vilma Tegova) ja *Vana-Juku* (Johannes Manglus); Roiu alevikus *Kopli* (Liidia Oknova), *Kolgaküüni* (Helgi Tralla); Unikülas *Ristikivi* (Ilmar Voltri); Kurepalu külas *Hansu* (Vahur Laur) ja *Robi* (Paul Rospik); Mõra külas *Raidimatsi* (Maarja Raid) ja *Sinilinnu 11* (Katri Rudi).

Mälestame lahkunuid

Hirlanda Mosen
17.12.1921 — 22.06.1998
Aardla